

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыагъэу
кыдэклы

№ 186 (23115)

2024-рэ илъэс
БЭРЭСКЭЖЫЙ
ЧЪЭПЫОГЪУМ и 9

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгохэр

МаКЪ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

ШъолгырхэмкIэ
мэхъанэшхо зыIэ Iофыгъу

А. Гусев

Урысыем зедиштэу хэхъоныгъэ ышыным и Стратегие илофыгъокIэ сессиеу шылагъэм хэлэжыагъ Адыгеим и Лышхъэу КъумпIыл Мурат. Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхьаматэу Михаил Мишустиным тыгъуасэ ар зерищэгъ. ЗэлукIэм хэлэжыагъэх УФ-м и Правительствэ хэтхэр, хэгъэгум ишъолгырхэм япашэхэр. Пэлудзыгъэ шыкIэм тетэу конференциер кIуагъэ.

УФ-м и Правительствэ и Тхьаматэу кыыхигъэщыгъ Урысыем зедиштэу хэхъоныгъэ ышынымкIэ IофшIэным мэхъанэшхо зериш, шъолгырхэм япрограммэхэм Iэпылэгъу ятыгъэн зэрэфаем фэгъэхьыгъэуи ащ кыIотагъ. Владимир Путиным кэлэ гурытхэм ыкIи цыкIухэм, къоджэ псэуплэхэм, КъокIыплэ Чыжьэмрэ Арктикэмрэ, джащ фэдэу шъолгырыкIэхэм яхэхъоныгъэ илофыгъо анахь мэхъанэшхо зэттын фаехэм ащыщэу кыIуагъ. Президентым пшъэрыл кызызеригъэуцугъэм тетэу цыф псэуплэхэм ягъэкIэжынкIэ шэпхъэ зыкIхэр агъэнафэх, кьалэхэм яхэхъоныгъэкIэ мастер-планхэм язэхэгъэуцон ыкIи япхырышын дэлажъэх. Пшъэрылхэм ащыщ цыф псэуплэхэм социальнэ-экономикэ лъэныкъомкIэ зедиштэу хэхъоныгъэ ашыным епхыгъэу цифрэ технологихэр нахь игъэкIотыгъэу гъэфедэгъэнхэр. Ащ амал кытышт унашъоу аштэхэрэр нахь шлогъэ ин хэлъэу зэшохыгъэнхэмкIэ.

«Экономикэм псынIкIэу зыкыIэтынмкIэ, цыфхэм ящыIакIэ нахьышлу шыгъэнымкIэ шъолгырхэм амалэу ялэхэм ягъэунафын бэ елытыгъэщтыр.

ЧыIплэхэм нэшэнэ гъэнэфагъэу ялэхэр, зыфэныкъохэр кыдэлъытагъэхэу екIолэкIэ гъэнэфагъэм тыкыпкырыкIыным мы лъэныкъомкIэ мэхъанэшхо иI. Къыхэгъэщыгъэн фае лъэныкъуабэхэмкIэ а IофшIэныр зедиштэу зэшомыхыгъэмэ зэрэмыхъуштыр», — кыIкIыгъэтхыгъ Михаил Мишустиным.

УФ-м экономикэ хэхъоныгъэмкIэ иминистрэу Максим Решетниковым кызызэулагъэхэр щигъэгъозагъэх Урысые Федерацием 2030-рэ илъэсым нэс зедиштэу хэхъоныгъэ егъэшлыгъэным ыкIи 2036-рэ илъэсым нэс гугъапIэу ялэхэм япхыгъэ Стратегием ипроект. Правительствэм и Тхьаматэу игуадзэу Марат Хуснуллин кызызэгушылэм, лъэпкъ проектыкIэу «ЩыIэныгъэмкIэ инфраструктурэр» зыфилорэм тегъэпсыхыагъэу цыф псэуплэхэм яинфраструктурэ хэхъоныгъэ егъэшлыгъэнымкIэ анахъэу кызыпкырыкIыштхэр кыдэлъытэгъэнхэ зэрэфар кыыхигъэщыгъ.

ЧыIплэхэм зедиштэу хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэным илофыгъохэм мэхъанэшхо яI Урысыем ихэхъоныгъэкIэ лъэпкъ гухэлъэу агъэнэфагъэхэр пхырышынхэмкIэ. Михаил Мишустиным кызызэулагъэ-

мкIэ, чыIплэу зыщыпсэхэрэм емылпытгъэу, Урысыем ис пстэуми ящыIакIэ цыфым епэсыгъэу щытын фае.

«Документэу агъэхъазыргъэм джыр лъэхъаным изытэт ыкIи уахътэм кыгъэуцурэ гумэкIыгъохэр кыщыдалытагъэх. Ащ хэхъэгъэ Iофтхъэбзэ пстэури агъэкIэжыгъэ лъэныкъохэм ястратегие диштэу, зэкIэпкыкIокIэ гъэнэфагъэ ялэу, джащ фэдэу лъэпкъ проектхэм, кьэралыгъо программэхэм, инфраструктурэм ишIынкIэ рахъухыагъэхэм адиштэнхэ фае», — кыыхигъэщыгъ Михаил Мишустиным. Ащ кызызэриуагъэмкIэ, игъоу альэгъухэрэр, шыкIагъэу аналэ зытырадзагъэхэр зэкIэ кыдалытэгъэтых ыкIи тыгъэгъазэм шомыкIэу Урысыем зедиштэу хэхъоныгъэ ышыным и Стратегие ухэсыгъэ хъун фае.

ЗэлукIэм илъэхъан АР-м и Лышхъэу гушылэ кыратыгъ. КъумпIыл Мурат кыыхигъэщыгъ шъолгырхэмкIэ СтратегиякIэм мэхъанэшхо зериш. Ащ пшъэрылхэу кыдильытэрэр чыIплэхэм зедиштэу хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэныр, экономикэ лъэныкъомкIэ ыкIи шыIакIэм изытэткIэ зетекIыныгъэу ялэхэм кьакIегъэчыгъэныр ары.

«ЧыIплэ гъэнэфагъэ пэлчэ амалэу илэхэм кьапкырыкIыхъэ хэхъоныгъэу ашыщтым игъэунафынкIэ шыкIэ-амалхэр нахь кызыфагъэфедэнхэ фае. Ащ фэдэ амалхэм зыкIэ ащыщ республикэм ихэхъоныгъэ иунэе программэ. Джырэ уахътэм кыгъэуцурэ пшъэрылхэм ар адештэ, республикэм амалыкIэхэр илэ хъунхэмкIи IофтхъэбзакIэхэр рахъухъанхэм иамали кьеты. IэкIыб кьэрал сатыум зэхъокIыныгъэхэр зыщыфэхъухэрэ лъэхъаным хэгъэгъу кIоцI зекIонри анахь зигъо Iофыгъохэм ащыщэу къэуцэ. Адыгеим а лъэныкъомкIэ гугъапIэ ыкIи амал инхэр илэх», — кыыхигъэщыгъ КъумпIыл Мурат.

Адыгеим и Лышхъэу АР-м ихэхъоныгъэкIэ унэе программэм ипхырышын фэхъурэ кIэуххэм кьатегушылэгъ. А программэм ишIуагъэкIэ социальнэ, экономикэ лъэныкъохэмкIэ хэхъоныгъэхэм джыри нахь зыкьалэтын альэкIыгъ. Мы лъэхъаным илъэсыхэу кызызэкIэпкыкIэ атегъэпсыхыагъэу унэе программэмкIэ планыр гъэнэфагъэ хъугъэ, нахьыбэмкIэ аналэ зытырадзагъэр экономикэм зыкьегъэлэтыгъэныр, кыдагъэ-кIырым хэгъэхъогъэныр, инвестициехэм нахь акIэгъэгъушIугъэнхэр, гъэпсэфыплэ чыIплэу «Лэгъонакъэ», зекIо-рекреационнэ паркэу «ДжэгокIо гъэхъунэр», промышленнэ шъолгырэу «Инэм» зыфилхэрэм ящыIакIэгъэшт инфраструктурэр гъэпсыгъэныр ары. КъумпIыл Мурат кызызэриуагъэмкIэ, ащ фэдэ шъолгырхэм

(ИкIэух я 2-рэ нэкIуб. ит).

Зэрифэшъуашэу зэхашэшт

Бжыхэ дзэ дэщыгъор чэпыогум и 1-м Адыгеим щырагъэжъагъ, ар тыгъэгъазэм и 31-м нэс кюшт.

Юфтхъабзэр республикэм зэрэщыплъы-кыуатэрэм, федеральнэ гупчэм къафигъэуцугъэ пшъэрылхэр зэрагъэ-цаклэхэрэм, гъэтхэ дзэ дэщыгъом изэфэхьысыжхэм зыцатегушылэгъэхэ пресс-зэулкэ Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат зэхицагъ.

Юфтхъабзэм хэлэжъагъэх АР-м идзэ комиссариат ипащэу Александр Аверин, выбжыкълэхэр дэщыгъэнхэмкълэ ыкълэ ухъазыргъэнхэмкълэ отделым ипащэу Виталий Лебедев, АР-м идзэ комиссариат идзэ врачэбнэ-комиссии итхъаматэу Игорь Буренков, комиссар шхъалэм илэпылэгъоу Одэждэкъо Рус-лан, районхэм ащылэ дзэ комиссариатхэм ятхъаматэхэр, журналистхэр.

Пресс-зэулкэр дзэ комиссар шхъалэм къызэлъуихызэ, бжыхэ дзэ дэщыгъом кыыхуытэу кыулыкъур зыхьынэу кызытефэрэ нэбгырэ 2500-рэ фэдизмэ къызэрдэжэштхэр кыыхигъэщыгъ. Мы уахътэм ехьулэу ахэм ащыцъу процент 80-м макъэ арагъэлун алъэкълэ.

— Мы ильэс зэкълэпкълэхэм дзэм кыулыкъур щызыхьы зышлюигъо выбжыкълэхэм япчъагъэ кыыщыкълэрэп ыкълэ адрэ ильэсхэм афэдэу федеральнэ гупчэм кыитфигъэуцугъэ планыр зэрэдгъэцкълэ-щтым сицыхъэ тель. Зэрэхабзэу, дзэ дэщыным юф дэзышлэрэ комиссии 10-мэ

ялофшлэн аублагъ. УФ-м ухъумэнымкълэ и Министерствэ иунашъокълэ Адыгеим щыцъ выбжыкълэ 400 фэдиз кыулыкъум дгъэклоштыр. Ахэм лъэсэйдзэхэм, мэшлю-кудзэхэм, ошъогу десантыдзэхэм, стратегическэ мэхъанэ зилэ ракетыдзэхэм, хыдзэ флотым ыкълэ Урысые Федерацием и Лъэпкъ гвардии идзэхэм кыулыкъур ащахьышт. Альтернативнэ кыулыкъур кыыхъыжыгъэхэр мыгъэ нахьыбэ хъугъэ, нэбгыри 9. Дзэ-учетнэ сэнэхъатым фэгъэхъазыргъэнхэмкълэ унашъоу кыитфигъэуцурэр ильэс зэкълэпкълэхэм Адыгеим и ДОСААФ проценти 100-м нэсэу егъэ-цаклэ, джыри шлэхэу водителхэу кыулыкъум дгъэклоштыр яеджэн къауштыр, — хигъэунэфыкълэ Александр Авериным.

Адыгеим идзэ комиссар шхъалэ кызырэхигъэщыгъэмкълэ, дзэ комиссариатыр бжыхэ дзэ дэщыгъом сыд фэдэрэ лъэныкълэ фэхъазыргъэнхэмкълэ, гъомылапхъэхэри кыылэкълэхъагъэх. Бжыхэ дзэ дэщыгъоу рагъэжъагъэм епхыгъэу зэхъокълэныгъагъэ зэрэщымылэр А. Авериным кыулагъ. Джыри повесткэхэр тхъапэхэмкълэ афагъэхъых.

Нэужым гъэтхэ дзэ дэщыгъоу блэкълэ-гъэм зэфэхъысыжъ полковником кыифишылэ. Ар зэрифэшъуашэу реклоклэ, унашъоу къафагъэуцугъэр игъом агъэ-

цэклагъ, нэбгырэ 550-рэ фэдиз кыулыкъум арагъэщыгъ.

— Гъэтхэ дзэ дэщыгъом кыыдыхъы-тагъэу дзэ комиссариатхэм ялофшлэн игугъу къэтшымэ, апэрэ чыплэр Красногвардейскэ, Шэуджэн районхэм аубытыгъ, ахэм къаклэпэкълэ Адыгэмакълэ, Тэхъутэмыкълэ ыкълэ Теуцожь районхэм язэхъубытэгъэ дзэ комиссариат, ящэнэрэ хъугъэ къалэу Мыекъуапэ идзэ комиссариат. Муниципальнэ образованием тахаплэмэ, анахъ чанэу юф зышлагъэхэм Шэуджэн, Красногвардейскэ район администрациехэр ащыщых, — кыулагъ А. Авериным.

Выбжыкълэхэм ямедицинэ уплъэкълун игугъу къэтшымэ, зэхъокълэныгъэхэр зэрэфэхъугъэр кыыхъы. Икълэгъэ ильэ-сым ибжыхэ дзэ дэщыгъоу изэфэхъы-сыжхэм кызызэрагъэлэгъуагъэмкълэ, выбжыкълэхэм япроцент 64,4-м кыулыкъу ахьын алъэкълэшт. Ипсауныгъэкълэ кыулыкъур зыхьынэу кыызтефэхэрэр ыпэрэ ильэсхэм ябгъапшэмэ, нахъ макълэ хъугъэ.

Юфтхъабзэм икълэухым журналистхэр зыгъэгумэкълэ упчлэхэр бэу къатыгъэх. Ахэр анахъэу зыфэгъэхъыгъэхэр Украинэм шыклорэ хэушхъафыкълэгъэ дзэ операцием, Курскэ выбжыкълэхэр ащэ-штхэмэ ары.

— Ылэрэ ильэсхэм кыэслагъ ыкълэ нафэ кыитфашылэ хэушхъафыкълэгъэ дзэ операцием мыщ фэдэ выбжыкълэхэр зэрамыщэхэрэр. Офицерхэр ыкълэ дзэ-кыулыкъушлэхэу зэзэгъыныгъэм клэтхэгъэхэр ары агъаглохэрэр. Арышъ, мы

лъэныкълэмыкълэ ны-тыхэр гумэкълэгъо хэтынхэ ищыклагъэп. Курскэ игугъу къэтшымэ, ащ фэдэ хъугъэ-шлагъэ тыди кыышхъун ыльэкълэшт ыкълэ гъэнэфагъэу кыулыкъу зыщахьырэ чыплэхэм мыр ахэтэп, — кыулагъ Александр Авериным.

Нэмыкълэ упчлэу къатыгъэхэмэ дзэ комиссар шхъалэм яджэуапхэр къары-тыжыгъэх.

ЮШЫНЭ Сусан.

Сурэтыр: Артур Лаутеншлегер.

Шьолыргъэмкълэ мэхъанэшхо зилэ Юфыгъу

(Икълэух).

амалэу ялэхэр нахъ игъэкълэтыгъэу лъэныкълэ шхъалэхэмкълэ кыызфэгъэфедэгъэнхэм гугъэплэ гъэнэфагъэхэри къетых.

Инфраструктурэм ильэныкълэ зэфэ-шхъафхэмкълэ гухэлъэу ялэхэр нахъ зэдиштэнхэм пае Адыгеим и Лышхъэ

игъоу альэгъугъэхэм адыригъэштагъ. Адыгеир мы лъэныкълэмыкълэ щысэу къэпхьын лъэкълэшт. Шьолыргъэр Краснодар краим къеухъурэи. Муниципальнэ образованием ащыщхэр псынклэу хэхъоныгъэ зышлырэ къалэу Краснодар кыи-голь шьыпкълэх. Арышъ, шьолыргъэм язэдэлэжъэныгъэ зегъэушъомбгъугъэн

фае, продукциер зэлэклагъэхъанымкълэ транспорт зэпылэсыклэ амалхэм нахъ зыгъэушъомбгъугъэн фае. «Зэгъунэгъу шьолыргъэм инфраструктурэ лъэныкълэ-кълэ гухэлъэу ялэхэр нахъ зэлэблагъэ хъунхэр Урысыем зэдиштэу хэхъоныгъэ егъэшлыгъэным кыидилытэрэ пшъэрыл-хэм зыклэ ащыщ: экономикэм джыри

нахъ зыкълэлытынмкълэ зышлуагъэ къэкълэ-штхэм язы лъэныкълэу ар щыт», — кыи-хигъэщыгъэ Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышхъэ ипресс-кыулыкъу кыытыгъэ къэбархэмкълэ ТХЪАРКЪОХЪО Сафьет.

Кавказым ишхъафитыныгъ

«Упсэ къелэрэм ынэ елэжъ» ело адыгэ гушылэжым. Нэмыц-фашист техаглохэм СССР-р зэрапхъоныр, зэбгырачыныр, советскэ цыфхэр гъэрыплэм игъэуцогъэнхэр ягухэлъэу тыхэгъэгу кыибэнэгъагъэх. Нэмыц лэшхъэтетхэм анахъ мэхъанэ зилэ чыплэхэр сыдигъуи янэплэгъу итыгъэх. Темыр Кавказым ащклэ чыплэ гупчэр ылыгъыгъ.

Анахъэу лъэшэу техаглохэр зыклэ-хъопсыщыгъэхэр яфэныкълэгъэ дэдэу цытыгъэ чыдагъэр ары, ащ икычлэщы-плэхэр — Мыекъуапэ, къалэу Грознэр, ыужылоу Баку ядзэхэр аратлупшыхъан-хэшъ, зэхашытлэнхэр, ащ ыуж Темыр Кавказымкълэ икълэнышъ, Закавказьем ыкълэ ащ нахъ чыжъалоу Иран, чыдагъэр зышыхъоим арыхъанэу гугъэщыгъ. Мы пстэуми къахэкълэу Кавказым 1942 — 1943-рэ ильэсхэм зыкълэухъумэжыгъэ-нымкълэ ыкълэ пым теклэтэгъэнымкълэ советскэ дзэхэм лъэбэкълэушхохэр ашы-гъэх. «Эдельвейс» зыцлэ планыр пым зэхигъэуцогъагъ. Нэмыц-техаглохэм ямурадыгъ къалэу Ростов икыблэ-къокълэплэклэ кыи-кълэнышъ, тисоветскэ дзэхэр кълэухъурэигъэнхэр ыкълэ гъэкло-дыгъэнхэр, Темыр Кавказыр зылэкълэ-гъэ-хъэгъэныр, етланэ Кавказ кълэушхъэтх Шхъалэр къыдаухъанышъ, Новороссийскэ ыкълэ Туапсэ штэгъэнхэр, ащ ыуж Грознэр ыкълэ Баку кыылэкълэгъэхъанхэр, Кавказ кълэушхъэтхэр зэпачынышъ, Тбилиси, Кутаиси ыкълэ Сыхъум арыхъан-хэр, Закавказьем ыуж хы Шлуцлэ флотым ибазэ ыштэныр ыкълэ хы Шлуцлэ теты-гъор щыубытыныр.

Бэдзэогъум и 25-м, 1942-м тидзэхэр псыхъоу Донкълэ кыизэкълэлонхэ, къалэу

Ростов-на-Дону къабынэн фаеу хъугъа-гъэ. Джашыгъум Дон исэмэгубгъу пым зышхыгъэпытэгъагъ. Щэц хэмылэу, фа-шистхэр лэшэ-шъуашэкълэ, дзэ кълэуагъэ-зетэгъэпсыхъэгъагъэх. Ащ кыыхэкълэу шышхъэлум и 5-м — Тихорецкэ, и 9-м — Мыекъуапэ, и 12-м — Краснодар аштэгъагъэх. Ауми, нэмыц командова-нием хигъэунэфыкълэщыгъ советскэ цыфхэм шэлэгъэшхо ахэлъэу кыи-ныгъо пстэур зэрэзэпачырэр, аужырэ щэр рагъэкълэфэ зэрэзаохэрэр... Шышхъэлэу мазэм ыгузэгъу Новороссийскэ ыкълэ Таманскэ хыгъэхъунэныкълэ, Анапэ, Налшык аштэгъагъэх.

Мы зэо мэшло лъэшыр тидзэхэм нахъ къагъэупэбжъэн залъэкълэгъэр Орджони-кидзе ихъанэ-гъунэ нэсыгъэхэу ары: тидзэхэм мы чыплэм нэмыц танк ди-визии 2 щызэхакъутагъ, джы пым зыкыиухъумэжыгъ фэагъ. Кавказ кълэу-шхъэтх Шхъалэм ыльапэ дэжъ езэрэ-фылагъэх ыкълэ пым ащ нахьыбэ кълэ-плэ ратыжыгъгъэп.

Сталинград дэжъ тидзэхэм пыир зэрэщызэхакъутагъэми ишлуагъэ лъэшэу къэклагъ. Лъэныкълэ зэфэшхъафхэмкълэ кыи-кълэнышъ, тидзэхэр зэкълэуагъэх ыкълэ нэмыц техаглохэр Кавказ кълэушхъэтх Шхъалэм рафызылэныр афэу-кълэуагъ.

1943-рэ ильэсым, шылэ мазэм и 24-м Мэздэгъу, Пятигорскэ, Армавир тидзэхэм шхъафит ашыжыгъэх, мазэам и 12-м Краснодар шхъафит ашыжыгъ.

1943-рэ ильэсым игъэмафэ кыыш-у-благъэу Юныгъом ыкълэ чэпыогъум икыихъагъум зэо пълыргъэр советскэ дзэхэм фашистыдзэхэм арашыллагъэх. Юныгъом и 16-м — Новороссийскэ, чъэ-пыогъум и 3-м — къалэу Тамань, чъэ-пыогъум и 9-м — Таманскэ хыгъэхъунэ-ныкълэ пым кыытырахыжыгъ ыкълэ Темыр Кавказым техагло-хъуныкълэохэр рафыжыкълэ, Кавказыр шхъафит ашы-жыгъ.

Кавказым шыклогъэ заом теклоны-гъэр тисоветскэ дзэклоплхэм кыизэрэ-щыдахыгъэр дзэ-политикэ мэхъанэшхо зилагъ, пым игухэлъ бэаджэхэр кыи-дэхъугъэхэп. Хы Шлуцлэ флотыри, чыи-дэгъэ кыи-лэщыплэхэри кыизэтырагъэ-нагъэх.

Кавказым пае клогъэ заор, Ленинград щашчэныгъэ хъазабым фэдэ хъазыр, ау тыхэгъэу икомандование ыкълэ тисовет-скэ дзэклоплхэр псэемыблэжыгъгъэх, апсэкълэ напэр аухъумагъ.

МАМЫРКЪО Нуриет.

ШЪУНАІЭ ТЕШЪУДЗ!

Фэгъэкълэтэн зыхэлъ клэтхэгъу уахътэр Урысыем и Почтэ регъэкълэклэ.

2025-рэ ильэсым иапэрэ мэзих кыышхъуфэклошт гъэзетэу «Адыгэмакълэ» чэпыогъум и 14-м нэс мыщ фэдэ уасэхэмкълэ шъу-клэтхэн шъульэкълэшт:

ИНДЕКСЭУ П4326-р:

мэзи 6-м — сомэ 1092,90-рз;
мэзи 5-м — сомэ 910,75-рз;
мэзи 4-м — сомэ 728,60-рз;
мэзи 3-м — сомэ 546,45-рз;
мэзи 2-м — сомэ 364,30-рз;
зы мазэм — сомэ 182,15-рз.

Гухэкълэшхо тшыхъоу тыфэтхъаусыхэ лъытэныгъэ зыфэтшлэу Чэтэо Зэрэ Мыхъамэт ыпхъум ишхъэгъусэу ыкълэ ильфыгъэхэм ятэу Чэтэо Инал-Ариф идунай зэрихъожыгъэм пае. Зидунай зыхъожыгъэм тыфэлъало Тхъэм ахъэрэтым гупсэф кыышхъы-тынэу, джэнэткълэ ыгъэгъушлэштхэм ащыщ ышлынэу.

Ныбджэгъу куп.

Къэралыгъо тынхэр афагъэшъошагъэх

Республикэ филармонием шыклогъэ мэфэкI зэлукIэм Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат лъэныкъо зэфэшъафхэм пэрытныгъэ ащызылыгъ IофышIэхэм Урысые Федерациемерэ Адыгэ Республикэмерэ якъэралыгъо тынхэр царитыжыгъэх.

«Тихэку гупсэ, ащ итарихъ, икультура бай, гъэхъагъэу тилэхэм лъэшэу тарэгушхо, ащ инеушхэр мафэ нахь дахэ зэрэхуштым тичыхъэ теплъ. Адыгеим игъэхъагъэхэр зичыгу гупсэ хьалэлэу, гуетыныгъэ физилэу шылажъэхэрэм ягъэхъагъэхэм къаIэкIуагъэх. Зиоф-шIэнкIэ, зизэчыIкIэ, кыяхыгъэ гъогум зэрэфэшъыпкъэхэмкIэ республикэм гъэхъагъэу илэхэм ахэзыгъэхъорэ цыфхэр мыщ чIэсых», — **къылуагъ АР-м и Лышъхъэ.**

Хэгъэгум ипашэ Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ иупчIэжъэгъоу Хъоткъо Хъызыр Нурбий ыкъом Iофэу ышIэрэм осэшхо кыфишыгъ. Лъэкъхэм язэкъошныгъэ зэригъэпытэрэм, Херсон хэкүмкIэ Геническэ районым Iэпылэгъу зэрэфэхъурэм афэшI Зэкъошныгъэм иорден ащ кыфагъэшъошагъ.

Медалэу «Адыгеим и Шытхузехъ» зыфилорэр къэзэкъ генералэу, къэралыгъо IофышIэу, адыгэхэмрэ къэзэкъхэмрэ язэкъошныгъэ игъэпытэн зилахышIу хэзышыхъэгъэ Громов Владимир Прокофий ыкъом фагъэшъошагъ. Джащ фэдэу орденэу «Хэгъэгум ыпашъхъэ гъэхъагъэу шырилэхэм афэшI» зыфилорэм имедалэу я II-рэ шыуашэ зилэр лицееу N 19-м икIэлэегъаджэу Тыгъушъэ Олег кыфагъэшъошагъ.

Врачхэу Дыхъу Эммэ, Вячеслав Кожушко, медсестра шъхъалэу Марина Жилина, фельдшерэу Шъаукъо Ольгэ цытхуцIэхэу «УФ-м изаслуженнэ врач», «УФ-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфилорэр афагъэшъошагъэх. Красногвардейскэ районимкIэ Лениным ыцIэ зыхырэ колхозым иинженер шъхъалэу Анатолий Щербина цытхуцIэу «УФ-м мэкъу-мэщымкIэ изаслуженнэ IофышI» зыфилорэр кызэрэфэгъэшъошагъэм фэшI фэгъушIуагъэх.

«Республикэми, хэгъэгуми яхэхъоныгъэ шыуилахышIу зэрэхъашъушIыхэрэм фэшI лъытэныгъэшхо къэжъулэжыгъ. Шъуилоф хэшIыкIышхо зэрэфышъуилэм ишIуагъэкIэ лъэныкъуабэмэ тащылъыкIотэн тэлъэкIы. ТапэкиI шъуегугъузэ шъузэрэлэжъэщтым, Адыгеим ихэхъоныгъэ шъузэрэфIорышIэщтым тичыхъэ телъ», — **къылуагъ Къумпыл Мурат.**

Адыгэ Республикэр зызэхашагъэр илэс 33-рэ зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ мэфэкI зэлукIэм Iофхъабзэр лъыгъэкIотагъ.

Iофхъабзэм хэлэжъагъэх УФ-м и Федеральнэ ЗэлукIэ хэтхэр, федеральнэ министерствэхэмрэ къулыкъухэмрэ ячIыплэ подразделениехэм япашэхэр, АР-м иминистрэхэм я Кабинет хэтхэр,

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм идепутатхэр, общественнэ IофышIэхэр, лэжъэкIо купхэм, ветеран организацие-хэм ялыкIохэр, ныбжьыкIэхэр. Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат АР-м и МафэкIэ къэзэрэуагъоигъэхэм къафэгъушIуагъ.

«ЧIыопс дахэ, культурэ бай зилэ, хъакIэхэм дахэу зышIапэгъокIыхэрэ шъолыр тыгъэгъэ Адыгеир цыт. БлэкIыгъэр тадэжъ сакъхэзэ кышаухъумэ, тятэжъ пашэхэм яшэн-хабзэхэр цагъэ-лъапIэх, уахътэм дэбэкъонхэмкIэ афэ-лъэкIырэр ашIэ. Ащ иапэрэ пащэхэу Джарымэ Аслъан, Шъаумэн Хъазрэт, ТхакIушынэ Аслъан ацIэхэр егъэшIэрэу республикэм итарихъ кыхэнагъэх. Республикэр ыпэ теуцоным, ащ ихэхъоныгъэ зилахъ хэзышыхъэгъэ пстэуми лъэшэу тафэраз. Ащ фэдэ гъогум тырыкIозэ, Адыгеим ущыпсэуныр, Iоф шыпIэныр, кIэлэцIыкIухэр шыпплунхэр нахь Iарыфэгъу хъунымкIэ тIуачIэ кы-хырэр зэкIэ тэшIэ. Цыфхэм ящылэкIэ-псэукIэ зыкIэгъэлэтыгъэнымкIэ Президентэу Владимир Путиным кы-гъэуцугъэ пшъэрылхэр зэкIэ тэгъэ-цакIэх», — **къылуагъ Къумпыл Мурат.**

Хэгъэгум ипашэхэр яIэпылэгъухэу лъэныкъо зэфэшъафхэмкIэ проектипшI лъэагъэ республикэм цагъэцакIэ. Мы аужырэ илэсхэм кыныгъоу къэтэд-жыгъэхэм ямыллытыгъэу, Адыгеим иэко-номикэ инвестициеу кыхалхъэхэрэм, ежъ шъолырым ифедэхэм къахэхъуагъ, мэкъу-мэщым хэхъоныгъэ ешIы. Джащ фэдэу Адыгеим ипсэуплэхэм ягъэ-кIэжынкIэ Iофхъэбзэбэ зэрэхъэ, гъо-гухэм, коммунальнэ инфраструктурэм

язытет нахышIу мэхъу, общественнэ чIыплэхэм язэтэгъэпсыхъан ыуж итых.

Социальнэ инфраструктурэм изытет нахышIу шыгъэнымкIэ Iофэу ашIэхэрэм республикэм и Лышъхъэ къаегушIагъ. ХэушъафыкIыгъэ дзэ операциеу хэ-лажъэхэрэм ыкIи ахэм яунагъохэм арысхэм Iэпылэгъу афэхъугъэнымкIэ республикэм бэ шызэшIуахырэ. Пар-тиеу «Единэ Россиер», Народнэ фрон-тыр, общественнэ движениехэр, ныб-жьыкIэ патриотическэ организациехэр якIэщакIохэу шIушIэ Iофхъабзэхэр ренэу республикэм кызэрэхъэх.

«Адыгеим исхэр кыддемыIэщтыгъэ-хэмэ, пшъэрылхэм язэшIохын кын дэдэ кытчыхъушIыгъэ. Шылэныгъэм проектхэр цыпхырызыщыхэрэр, гъэхъа-гъэхэр зышIыхэрэр тичыплэгъу зэчы-ишIухэр, акIуачIэ кызэрэхъуау лажъэхэрэр ары. ТкIуачIэ зэхатлхъэзэ, Адыгеим хэхъоныгъэхэр етэгъэшIых. Адрэ шъо-лпырхэм тыргъусэу тапэкиI Урысыешхом хэхъоныгъэ егъэшIыгъэным ыуж титышт», — **къылуагъ Къумпыл Мурат.**

Республикэм и Лышъхъэ Адыгеим исхэм мэфэкIымкIэ къафэгъушIуагъ, пса-уныгъэ пытэ, шылэкIэ-псэукIэ дэгъу ялэнэу, шлоу шылэр зэкIэ къадэхъунэу, унагъо пэпчъ рэхъатныгъэ илэынэу, тидзэкIолхэм пынкIуау ядэжъ къагъэ-зэжыныу афэлъэуагъ.

Джащ фэдэу АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр республикэм шыпсэухэрэм мэфэкIымкIэ къафэгъушIуагъ. Адыгеим искусствэхэмкIэ илэлэсэхэмрэ итвор-ческэ купхэмрэ мэфэкI концерт хъакIэхэм къафагъэлэгуагъ.

ПэщакIэ агъэнэфагъ

БзэджэшIагъэ зезыхъагъэхэм пщыныжъ ягъэхыгъэнымкIэ Федеральнэ къулыкъум (ФСИН) ипашэу Аркадий Гостевым Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат нэлуасэ фишIыгъ Урысыем и ФСИН Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэлорышIапIэ ипэщакIэу агъэнэфэгъэ подполковникэу Мерген Тубитовым.

Видеоконференцие шыкIэм тетэу Iофхъабзэм хэлэжъагъэх АР-м и Апшъэрэ хыкум итхъаматэу Шумэн Байзэт, АР-м ипрокурорэу Игорь Шев-ченкэр, республикэм ихэбзэхъумэкIо къулыкъухэм япашэхэр.

Урысыем и ФСИН ипэщакIэ зэрэхи-гъэунафыкIыгъэмкIэ, шъолыр гъэлорышIапIэм ипашэу агъэнэфагъэм исэ-нэхъаткIэ Iэпэлэсэнэгъэшхо иI. 2002-рэ илэсым Тубитов Мерген Алексей ыкъом уголовнэ-гъэцэкIэкIо системэм Iоф шишIэу ыублагъ. Илэси 9 опера-тивнэ подразделениехэм къулыкъу ащыхыгъ, илэси 5 пэщэ IэнэтIэ зэфэ-

шъафхэм алуыгъ. Аужырэ илэси 2-м Урысыем и ФСИН АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ ипашэ иапэрэ гуадзэу цытыгъ.

Аркадий Гостевым Урысыем и ФСИН АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ ипэщакIэу Виталий Перхоровичрэ шъолыр гъэлорышIапIэм Iутхэмрэ яIофшIэн осэ дэгъу кырытыгъ, ыналэ зытыригъэтын фэе пшъэрылхэр пэщакIэм кыфишыгъэх.

Урысыем и ФСИН ипашэ республикэм и Лышъхъэ пщыныжъ ягъэхыгъэнымкIэ системэм иучреждениехэм, хъапсхэм къачIэкIыжырэ ныбжьыкIэхэм Iэпылэгъу зэрэфэхъурэм фэшI зэрэфэразэр кы-луагъ.

«Тизэдэлэжъэныгъэ нахь дгъэлъэ-шымэ, зэдэтипшъэрылхэм язэшIохынкIэ гъэхъэгъэшхохэр тшIынхэ зэрэтлэкIы-щтым сицыхъэ телъ», — **къылуагъ Аркадий Гостевым.**

Республикэм игъэцэкIэкIо хэбзэ къу-лыкъухэм, ихэбзэхъумэкIо къулыкъухэм шъолыр гъэлорышIапIэм зэдэлэжъэны-гъэ дэгъу зэрэдырIэр Адыгеим и Лышъхъэ кыхыгъэщыгъ.

«Координационнэ зэлукIэм, Оператив-нэ штабым, терроризмэм пэуцужыгъэ-нымкIэ комиссием, нэмыкI къулыкъухэм зэрагъэнэфэгъэ шыкIэм тетэу лъэны-къохэм язэпхыныгъэ лъэкIуатэ. Уголов-

нэ-гъэцэкIэкIо системэм иIофхэр нахышIоу Адыгеим шызэхэщэгъэнхэм-кIэ пшъэрылхэр тызэгъусэу тапэкиI зэдызэшIотхышIых», — **къылуагъ Къумпыл Мурат.**

Республикэм ипашэ джащ фэдэу псауныгъэм икъухъумэн фэгъэгъэ учреждениеу ФСИН-м кыфэлорышIэхэрэм Iоф ащызышIэщтхэм ягъэ-хъазырынкIэ амалэу шылэхэм ягугъу кышIыгъ.

АР-м и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу кытыгъэ къэбархэмкIэ ЛЫШЭ Саньет.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэ и Указ

Адыгэ Республикэм икъяралыгъо тынхэр афэгъэшъошэгъэнхэм ехылаагъ

Адыгэ Республикэм ыпашхъхъэ гъэхъгъэ ин дэдэу шырилэхэм афэш медаль «Адыгеим и Шытхъуэхъ» зыфилорэр **Дыхъу Аслъанбэч Хъаджымэт ыкъом** — Адыгэ РеспубликэмкӀэ ТэхутэмькӀое районым ит къутырэу Новый Садым дэт муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапӀэу N 20-м» хысапымрэ физикэмрэкӀэ икӀэлэгъаджэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Культурэмрэ искусствэмрэ альэныкӀэ гъэхъагъэу илэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм инароднэ артист»** зыфилорэр **Едыдж Дианэ Азэмат ыпхъум** — Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм иконцерт объединение» зыфилорэм лъэпкӀэ къашъомкӀэ икӀэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсым» иартист фэгъэшъошэгъэнэу;

«Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артист» зыфилорэр **Алыбэрд Мурат Рэмзан ыкъом** — Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ Республикэм иконцерт объединение» зыфилорэм лъэпкӀэ къашъомкӀэ икӀэралыгъо академическэ ансамблэу «Налмэсым» иартист фэгъэшъошэгъэнэу;

«Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ изаслуженнэ лӀофышӀ» зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

ЖакӀэмыкӀэ Светланэ Мыхъутар ыпхъум — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ тхылъ теджапӀэм» иредактор;

Шынахъо Марзият Нурбый ыпхъум — муниципальнэ образованиеу «Шәуджән районым» культурэмкӀэ имуниципальнэ бюджет учреждениеу «Шәуджән гупчә клуб системә» зыфилорэм культурэмкӀэ и Свободненскэ къоджэ унэ ипаш;

Шурыгина Еленэ Владимир ыпхъум — Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэ теджэ ягъэгъотыгъэныкӀэ икӀэралыгъо бюджет организациеу «ИскусствэхэмкӀэ икӀэлэцӀыкӀу еджапӀэу N 1-м» скрипкэмкӀэ икӀэлэгъаджэ;

ШытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ сурэтышӀ» зыфилорэр **Филатов Сергей Виктор ыкъом** — Урысые творческэ общественнэ организациеу «Урысыем исурэтышӀхэм я Союз» зыфилорэм и Адыгэ республикэ къутамэ хэтым фэгъэшъошэгъэнэу.

Гъэсэныгъэм ыльэныкӀэ гъэхъагъэу илэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм ильэпкӀэ икӀэлэгъаджэ»** зыфилорэр **Къохъужь Сурэт Хъусен ыпхъум** — Адыгэ Республикэм Шәуджән районымкӀэ икӀуаджэу Пщычәу дэт муниципальнэ бюджет учреждениеу «ХъаткӀо Ахъмэд ыцӀэкӀэ шыт ХъатыгъужькӀэ гурыт еджапӀэу N 6-м» урысыбзэмрэ литературэмрэкӀэ икӀэлэгъаджэ фэгъэшъошэгъэнэу.

ШытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм гъэсэныгъэмкӀэ изаслуженнэ лӀофышӀ» зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

Бэсный Саидэ Борис ыпхъум — гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт еджапӀэу N 2-м» ипаш;

Хъадэгъэлэ Эммэ Абубэчыр ыпхъум — гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ муниципальнэ бюджет учреждениеу «Лъэустән Юсыф ыцӀэкӀэ шыт гурыт

еджапӀэу N 3-р» зыфилорэу Адыгэкъалэ дэтым ипаш;

Гъуагъо Зарэ Рэмзан ыпхъум — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «Дәуэ зэхэзыхыхэрэр ыкӀи зыльэгъухэрэр зычӀэсхэ Адыгэ республикэ еджапӀэ-интернатим» икӀэлэгъаджэ;

Качанова Оксанэ Владимир ыпхъум — Джэджэ районымкӀэ муниципальнэ бюджет учреждениеу «Гурыт гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ еджапӀэу N 7-м» урысыбзэмрэ литературэмрэкӀэ икӀэлэгъаджэ;

Погорелова Маринэ Николай ыпхъум — федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ къэралыгъо университетым» и МыекӀопэ къэралыгъо гуманитар-техническэ колледж икӀэлэгъаджэ;

Псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ гъэхъагъэу илэхэм апае шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ врач» зыфилорэр **Лышэ Маринэ Мосэ ыпхъум** — Урысые Федерацием псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ и Министерствэ ифедеральнэ къэралыгъо учреждениеу «Пшызэ къэралыгъо медицинэ университетыр» зыфилорэм дерматовенерологиэмкӀэ икафедрэ ипашэ фэгъэшъошэгъэнэу;

«Адыгэ Республикэм псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ изаслуженнэ лӀофышӀ» зыфилорэр **Шарипова Нелли Габид ыпхъум** — псауныгъэм икӀэухъумэнкӀэ федеральнэ бюджет учреждениеу «Гиgienэмрэ эпидемиологиэмрэкӀэ Гупчәу Адыгэ Республикэм шылар» зыфилорэм гигиенэмкӀэ иврач фэгъэшъошэгъэнэу.

Мэз хъызмэтым хэхъоныгъэ егъэшыгъэныкӀэ гъэхъагъэу ялэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ мээлжэ»** зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

Нетребский Сергей Михаил ыкъом — Адыгэ Республикэм мээхэмкӀэ и ГъэларышлӀэ икӀутамэу «Красногвардейскэ лесничествэм» и Красногвардейскэ отдел имээлжэ;

ЛышэтыкӀэ Рэмзан Къэсэй ыкъом — Адыгэ Республикэм мээхэмкӀэ и ГъэларышлӀэ икӀутамэу «МыекӀопэ лесничествэм» ипашэ игуаджэ;

Хъунэ Рустам Аскэрбый ыкъом — Адыгэ Республикэм мээхэмкӀэ и ГъэларышлӀэ икӀутамэу «МыекӀопэ лесничествэм» ипаш.

Научнэ-егъэджән лӀофшӀэным, лӀэпӀэ-сэныгъэ ин зыхэлӀ лӀофшӀэхэм ягъэхъа-зырын альэныкӀэ гъэхъагъэу ялэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм иапшӀэрэ еджапӀэ изаслуженнэ лӀофышӀ»** зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

Бэгъэдыр Сусаннэ Кимэ ыпхъум — апшӀэрэ гъэсэныгъэмкӀэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ къэралыгъо университетыр» зыфилорэм физическэ культурэмкӀэ ыкӀи дзюдомкӀэ институт икафедрэу теорие лӀапсэхэм афэгъэзагъэм идоцент;

Ларионов Юрий Михаил ыкъом — федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «МыекӀопэ къэралыгъо технологическэ университетыр» зыфилорэм псэолӀэшӀ ыкӀи зэхэуытэгъэ сэнэхъат дисциплинэхэмкӀэ икафедрэ идоцент;

Лозовская Раисэ Иван ыпхъум — федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «Адыгэ къэралыгъо универ-

ситетыр» зыфилорэм искусствэхэмкӀэ институт музыкэмрэ къашъомрэ яискусствэкӀэ икафедрэ ипаш;

ХъагъундэкӀэ Фатимэ Сталь-Пилот ыпхъум — апшӀэрэ гъэсэныгъэ зышарагъэгъотырэ федеральнэ къэралыгъо бюджет учреждениеу «МыекӀопэ къэралыгъо технологическэ университетыр» зыфилорэм хысапымкӀэ, физикэмкӀэ ыкӀи системнэ анализымкӀэ икафедрэ идоцент.

ПсэупӀэ-коммунальнэ хъызмэтым ихэхъоныгъэкӀэ гъэхъагъэу илэхэм апае шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм псэупӀэ-коммунальнэ хъызмэтымкӀэ изаслуженнэ лӀофышӀ» зыфилорэр **Пако Саррэ Кимэ ыпхъум** — Адыгэ Республикэм псэолӀэшынымкӀэ, транспортымкӀэ, унэ-коммунальнэ ыкӀи гъогу хъызмэтымкӀэ и Министерствэ псэупӀэ-коммунальнэ хъызмэтымкӀэ и ГъэларышлӀэ ипроизводственнэ-техническэ отдел испециалист-эксперт шхъалэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм къыдэгъэкӀыжыным хэхъоныгъэ егъэшыгъэным ыльэныкӀэ гъэхъагъэу ялэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм къыдэгъэкӀыжынымкӀэ изаслуженнэ лӀофышӀ»** зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

Афэмгъот Юрэ ГъукӀэшъао ыкъом — лӀахъэхэлӀ обществоу щэ заводэу «Джаджэр» зыфилорэм ицех иаппаратчик;

Канайкин Олег Евгений ыкъом — лӀахъэхэлӀ обществоу «ЗАРЕМ» зыфилорэм инженер-конструктор;

Луспарян Артур Сурен ыкъом — лӀахъэхэлӀ обществоу «ЗАРЕМ» зыфилорэм редукторхэм якъыдэгъэкӀынкӀэ ицех ислесарь;

Сытымэ Нэфсэт Батмырзэ ыпхъум — зэфэшыгъэ лӀахъэхэлӀ обществоу «Щэ комбинатэу «Адыгейскэм» илабораторие инженер-химик;

Уракъ Аидэ Абдулахъ ыпхъум — МыекӀопэ пивэшӀ заводым къепхыгъэ обществоу пшӀэдэкӀыжыу ыхырымкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилӀэм гъомылапхъэхэм якъыдэгъэкӀынкӀэ иоператор.

Мэкъу-мэщым ыльэныкӀэ гъэхъагъэу ялэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм мэкъу-мэщымкӀэ изаслуженнэ лӀофышӀ»** зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

Минцев Андрей Владимир ыкъом — лӀахъэхэлӀ обществоу «Дондуковскэ элеваторыр» зыфилорэм къэкӀыхэрэмкӀэ иотдел имеханизатор;

НабэкӀэ Анзор Къэралбый ыкъом — мэкъумэщ производственнэ артелэу «Ылыммахъом» имеханизатор;

Уварова Ирине Иван ыпхъум — зэфэшыгъэ лӀахъэхэлӀ обществоу «Радугэм» ихэтэрыкӀлжэ.

Цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэм ыльэныкӀэ гъэхъагъэу ялэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкӀэ изаслуженнэ лӀофышӀ»** зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

КъыкӀэ Ирине Махъмудэ ыпхъум — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «Къэралыгъо ыкӀи муниципальнэ фӀэлӀо-фашӀэхэм ягъэцӀэкӀэнкӀэ пшӀэрылыгъэ зэшӀозыхырэ Гупчәм» кадрэ къулыкӀумкӀэ иведушӀэ специалист;

Котлова Любовь Алексей ыпхъум — «Цыфхэм ясоциальнэ фӀэлӀо-фашӀэхэм ягъэцӀэкӀэнкӀэ Джэджэ зэхэуытэгъэ Гупчәр» зыфилорэм исоциальнэ лӀофышӀ;

Лазуткина Галинэ Владимир ыпхъум — «Цыфхэм ясоциальнэ фӀэлӀо-фашӀэхэм ягъэцӀэкӀэнкӀэ Джэджэ зэхэуытэгъэ Гупчәр» зыфилорэм исоциальнэ лӀофышӀ;

Макрищева Еленэ Владимир ыпхъум — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «МыекӀопэ районым шыпсэурэ цыфхэм ясоциальнэ фӀэлӀо-фашӀэхэм ягъэцӀэкӀэнкӀэ зэхэуытэгъэ Гупчәр» зыфилорэм исоциальнэ лӀофышӀ;

Никулина Ирине Владимир ыпхъум — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «МыекӀопэ районым шыпсэурэ цыфхэм ясоциальнэ фӀэлӀо-фашӀэхэм ягъэцӀэкӀэнкӀэ зэхэуытэгъэ Гупчәр» зыфилорэм иотделение ипаш;

Хъагъэудж Эдуард Сэфэрбый ыкъом — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «лӀофшӀэнымрэ цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэрэкӀэ Гупчәм» Красногвардейскэ районымкӀэ икӀутамэу N 3-м ипаш.

ПсэолӀэшыным ыльэныкӀэ гъэхъагъэу ялэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ псэолӀэшӀ»** зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

Ізшъынэ Екатерина Александр ыпхъум — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «Автомобиль гъогухэмкӀэ ГъэларышлӀэу «Адыгеяавтодорым» лабораторнэ улплӀэ-кӀунымкӀэ иотдел ипаш;

Ермолин Николай Владимир ыкъом — Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо бюджет учреждениеу «Стройзаказчикым» техникэм лыплӀэгъэнымкӀэ испециалист шхъалэ;

Попко Александр Федор ыкъом — пшӀэдэкӀыжыу ыхырымкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилӀэ обществоу «Р-Строй» зыфилорэм иэкскаватор имашинист;

Хъут Руслан Индрысэ ыкъом — пшӀэдэкӀыжыу ыхырымкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилӀэ обществоу «Теуцожь гъогушӀ-псэолӀэшӀ гъэларышлӀэр» зыфилорэм иучасткэ имастер.

Экономикэм ыльэныкӀэ гъэхъагъэу ялэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ экономист»** зыфилорэр афэгъэшъошэгъэнэу;

ХъальэкӀэ Нурет Батырбый ыпхъум — пшӀэдэкӀыжыу ыхырымкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилӀэ обществоу «ПМК»-у пивэшӀ заводэу Майкопскэм ибухгалтер шхъалэ;

Салова Ольгэ Алексей ыпхъум — пшӀэдэкӀыжыу ыхырымкӀэ гъунэпкӀэ гъэнэфагъэ зилӀэ обществоу «МыекӀопэ ТЭЦ-м» ибухгалтер шхъалэ.

Хэбзэгъэуцугъэм игъэпытэнкӀэ гъэхъагъэу илэхэм апае **шытхъуцӀэу «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ юрист»** зыфилорэр **Магъдый Луизэ Ибрахимэ ыпхъум** — Адыгэ Республикэм мээхэмкӀэ и ГъэларышлӀэ юридическэ ыкӀи кадрэ лӀофхэмкӀэ иотдел ипашэ фэгъэшъошэгъэнэу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъхъэу КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
лӀоныгъом и 27-рэ, 2024-рэ ильэс
N 122

Адыгеим ихэжьоныгъэ фэлажъэх

Адыгэ Республикэм и Общественнэ палатэ ыкIи Адыгэ къралыгъо университетым правэмкIэ и Институт зэхэсыгъо зэдырIагъ. Адыгеим зыпкъ итэу хэжьоныгъэ ышIынымкIэ гухэлъэу агъэнэфагъэхэр зэшIохыгъэнхэмкIэ граждан обществэм иинститутхэмрэ къралыгъомрэ яздэлэжъэныгъэ ар фэгъэхьыгъагъ.

Юфтхъабзэм хэлэжъагъэх гъэцэкIэкIо ыкIи хэбзэгъэуцу къулыкъухэм, сатыум ялыкIохэр, шIэныгъэлэжъхэр.

Зэхэсыгъор къызэIуихыгъ ыкIи зэрищагъ Общественнэ палатэм итхъаматэу Устэ Руслъан. Ащ пэублэм къызэрэщIуагъэмкIэ, социальнэ-экономикэ лъэныкъомкIэ республикэм щыхъурэщIшIэрэр хэлэжъэхэрэм къыралотыкIышт. Общественнэ палатэм хэтхэр къэбархэм нахь ащыгуазэх, сыда Iомэ ащыщыбэхэр общественнэ объединени-ехэм япашэх, цыфхэм яшIошIхэм ащыгуазэх, арышъ, республикэм щыхъурэщIшIэхэрэми еплъыкIэ гъэнэфагъэ афырIа.

Экономикэм хэжьоныгъэ ышIынымкIэ тишъолъыр ихэбзэ пашэхэм зэрэхъэрэ юфтхъабзэхэм общественникхэм адырагъаштэ.

— **Экономикэм хэжьоныгъэ зы-ищишIырым социальнэ лъэныкъомкIэ хэжьоныгъэ ешIы. Ащ тэркIэ мэхъанэ иI. Ащ имы-закъоу, тыкъэзыуцухэрэ дун-наим епхыгъэ пстэуми тагъэ-гумэкIы. Сатыум проекты-ишохэр шъолъырым къызы-рихъэхэкIэ, экологием ишап-хъэхэр гъэцэкIагъэ зэрэхъухэрэр тишIэн фæе. Мыщ дэжъым об-щественностым игуыцIэ пытэ къыхилъхъанэу щыт, — хигъэу-нэфыкIыгъ Устэ Руслъан.**

Шуфэс гуыцIэхэмкIэ зэхэсыгъом хэлэжъэхэрэм заккыфигъэзагъ АР-м и Къралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэу Владимир Нарожнэм. Парламентым ипащэ Адыгеим и Лышъхъэу КъумIыл Мурат, депутатхэм ацIэкIэ къафэлъауагъ ялофшIэн шIуагъэ къытэу рекIокIынэу. Хэбзэгъэуцу гукъэкIыбэ юфтхъабзэм къызэрэщыралотыкIыштыр, тапэкIэ юфшIэным ахэм чIыплэ гъэнэфагъэ зэрэ-щагъотыштым ицыхъэ зэрэтелъыр къы-хигъэщыгъ.

— **Зэхэсыгъом къырагъэблэгъа-**

гъэхэм ыкIи зэдэгуыцIэгъу шIыкIэу къыхахыгъэм узыха-плъэкIэ, къралыгъомрэ граж-дан обществэм иинститут-хэмрэ яздэлэжъэныгъэ игъу ыкIи мэхъанэ иI. Лъэпкъ зэфэ-ишъафхэм зыщыпсэурэ рес-публикэм социальнэ-экономикэ лъэныкъомкIэ хэжьоныгъэ ышIынымкIэ хабзэмрэ обще-ствэмрэ язэпхыныгъэ ащ ыгъэ-нытэщт. Непэрэ юфтхъабзэр Общественнэ палатэм зэрэщы-рекIокIырэм мэхъанэ иI, сыда Iомэ зыгъэлорышIэжъыным-кIэ шIыкIагъэхэр гъэпсыгъэн-хэмкIэ ар зы амалышIоу щыIэхэм ащыт, — къыIуагъ Владимир Нарожнэм.

Парламентым и Тхъаматэ къызщыу-цугъэхэм ащыт республикэм ихэбзэ къулыкъухэмрэ цыфхэмрэ яздэлэжъэ-ныгъэ. Хэбзэгъэуцу гъэу аштэхэрэм цыфхэм яшIоигъоныгъэу зыкъызэрафа-гъазэхэрэр къызэрэщыдалъытэхэрэр ащ къыIуагъ. Демографием хэжьоныгъэ ышIынымкIэ, зидунай зыхъожьыхэрэм япчъагъэ нахь макIэ хъунымкIэ, унагъом иинститут гъэпытэгъэнымкIэ республикэм

щыпхырашъырэ программэхэм къатегу-щыIагъ.

Пэлудзыгъэ шIыкIэм тетэу зэхэсыгъом хэлэжъэхэрэм заккыфигъэзагъ Москов-скэ къралыгъо юридическэ универси-тетым стратегическэ ыкIи дунэе хэжъ-ныгъэхэмкIэ ипроректорэу Мария Ма-жоринам. Адыгэ къралыгъо универси-тетым зэрэдэлажъэхэрэр ащ къыхигъэ-щыгъ.

— **Непэ къралыгъом ыкIи УФ-м ишъолъырхэм зыпкъ итэу хэжьоныгъэ ашIынымкIэ про-граммэхэр аштагъэх. Ахэм ащыт «Приоритет 2030» зы-филорэ программэр. Ащ пшъэ-рылъ шъхъаIэу иIэр къралы-гъом научнэ-технологическэ хэжьоныгъэ ыкIи социальнэ-гу-манитарнэ нэрытныгъэ егъэ-ишIыгъэныр ары. Шъолъырхэм яздэлэжъэныгъэ иамалхэмкIэ а мурадым тыккыфэкIон фæе. Университетэу сз сызилы-кIом, АКЪУ-ми а программэр шIуагъэ къыхъэу пхырашъы, — къыIуагъ Мария Мажоринам.**

Джащ фэдэу ащ къызэрэхигъэщыгъэм-кIэ, Адыгэ къралыгъо университетым правэмкIэ и Институт зыпкъ ит хэжъ-ныгъэхэмкIэ ушэтын, практикэм фэгъэзэ-гъэ проекткIэ ытIупщыгъ. Ащ епхыгъэу лабораторие агъэпсыгъ, республикэм зыпкъ итэу хэжьоныгъэ ышIыным фэло-рышIэшт программэхэр къагъэхъазыры-щтых.

ГуыцIэр лъигъэкIотагъ АР-м эконо-микэ хэжьоныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ иминистрэ игуадзэу Александр Павлов-скэм. ЧIыопс амалышIухэр, чIыгу гъэ-бэжъульэхэр, промышленнэ угыойгъэхэр республикэм зэриIэхэм яшIуагъэкIэ тишъолъыр хэжьоныгъэ зэришIын ылъэ-кIыштыр ащ ипсалъэ къыщыхигъэщыгъ.

— **Мэкъумэщым илъэныкъо зэфэишъафхэм, машинэшIы-ным, гъучI ыкIи пхъэ къыдэгъэ-кIыным Адыгеир апылъ ыкIи ахэр нэмыкI чIыплэхэм ащыIуе-гъэкIых, — къыIуагъ Александр Павловскэм.**

Джащ фэдэу министрэм игуадзэ къы-

хигъэщыгъэхэм ащыт Адыгеир зыдэщыс чIыплэм елътыгъэу зеклоным зыщыу-шъомбгуынымкIэ къэкIуапIэхэр зэрэлэ-кIэлъхэр, Iзэплэ-зыгъэпсэфыплэ лъэны-къом хэжьоныгъэ ышIынымкIэ амалышIу-хэр зэриIэхэр — минеральнэ ыкIи тер-мальнэ псыхэр къызэрэщычIэкIыхэрэр.

Адыгэ къралыгъо университетым ипрофессорэу Жэдэ Зуриет къызэриIуа-гъэмкIэ, зыпкъ ит хэжьоныгъэр лъэны-къуищэу зэхэтынэу щыт: экономикэр, социальнэ ыкIи экологическэр.

— **Зыпкъ ит хэжьоныгъэм игу-хэлъхэу УФ-м ыгъэнэфагъэхэм уфакIоным фэишIэпIэсэныгъэ ин зыхэлъ сэнэхъат зэфэ-ишъафхэм ялофышIэхэр гъэ-хъазырыгъэнхэу щыт. АщIэ университетхэр граждан об-ществэм иинститутхэм зэу ащыщых, лъэныкъо зэфэ-ишъафхэмкIэ шIэныгъэ куухэр мыщ къытыштых, — къыIуагъ Жэдэ Зуриет.**

АР-м зеклонымкIэ ыкIи зыгъэпсэфы-плэхэмкIэ и Комитет итхъаматэ игуадзэу Джарымэ Беллэ къызэриIуагъэмкIэ, 2030-рэ илъэсым ехъулэу Адыгеим зекло къахIохэрэм япчъагъэ фэдитIуэкIэ нахъы-бэ хъушт, илъэсым нэбгырэ мин 500-м къыкIынышъ, миллионым нэсышт. Илъэс реным Iоф зышIэшт зыгъэпсэфыплэу «Лэгъонакъэ» игъэпсын хъакIэщ номер мини 2,5-м нахь мымакIэу ашIын амал къытышт.

ЕтIэф хъаджыгъэ къэзышIышт заводэу ООО-у «ВКБ-Известь» зыфилорэм илIы-кIоу Евгений Шабалиныр пхырашъыт проектм къытегуыцIагъ. Ащ къызэриIуа-гъэмкIэ, сомэ миллиарди 2,6-рэ ащ пэлухъашт.

— **Экологичнэ зэфэишIыгъэ хъаку производствэм щыдгъэ-федэщтхэр. Проектыр зыты-ухыкIэ, илъэсым предприятием сомэ миллиардрэ ныкIорэ фэ-диз фэдэ къыхыштыт, — къы-Iуагъ Евгений Шабалиным.**

Тишъолъыр иэкологие а заводым зэрар къыфихыштытмэ общественникхэр кIэупчIагъэх. ЗэкIэ экологическэ шап-хъэу УФ-м щыгъэнэфагъэхэр заводым зэригъэцIэхэрэр компанием илIыкIо къыхигъэщыгъ.

Арэуцтэу щыт нахь мышIэми, обще-ственникхэм экологхэр ягъусэхэу заво-дыр зыщашIырэ чIыплэм дэкIыгъо зэлү-кIэгъу зэрэщашIыштыр Палатэм итхъа-матэ къыIуагъ ыкIи Евгений Шабалиным къыдыригъэштагъ.

Джащ фэдэу профессорэу Юрий Су-хорухих ыкIи географии шIэныгъэхэмкIэ кандидатэу Евгений Грабенкэр къушъхъэ мээ хэкIыплэхэм къатегуыцIагъэх. Зекло гъогухэр пхырыщыгъэнхэмкIэ яшIуагъэ ахэм къызэрагъэкIоштыр къаIуагъ.

Зэхэсыгъом кIэух зэфэхьысыжъ фа-шыгъ.

— **КъэгъуыцIагъэхэм къаломэгъэ къэбархэм икIэрыкIэу тахэп-лъэжъыщт, республикэм зыпкъ итэу хэжьоныгъэ ышIыным фэIорышIэщт зигъо Iофыгъоу тлътэхэрэр къэдгъэхъазыры-щтых, — къыIуагъ Устэ Рус-лъан.**

ЮШЫНЭ Сусан.

Сурэтхэр: Iэшынэ Асплан.

Адыгэхэр зэфэзыщэрэ Хэгъэгугу джэгушху

Ильэситф фэдиз хурэ зэпыгъо ужым Хэгъэгугу джэгушхо Адыгеим шыкыуагъ. Тишъольыр, Къэрэщэе-Черкес, Къэбэртэе-Бэлыкар республикэхэм ямызакъоу, хэхэс адыгэхэри ащ къеблэгъагъэх. Дунэе мэхъанэ зилэ лофтхэбзэшхом иклящакло хьугъэ республикэ Адыгэ Хасэр.

гъэх, хабзэм тетэу хьарыр рагъэклокыгъ.
**Хьоклон Зураб — зэпашлэрэ хьа-
тыякы (Адыгэкъал):**

**Лымыщэкъо Рэмэзан — АР-м и
Адыгэ Хасэ итхьамат:**

— Хэгъэгугу джэгу зэрэтышлэрэр апэрэп. Джащ фэдэу ар къош республикэхэми ащызэхаштыгъ, ау ковидым ыуж зэрэдгъэклокыгъэр апэрэ ыкли КъБР-ми, КъЧР-ми чэзыу-чэзыу ар пьагъэкютэшт. Непэ тиныбжыкыкхэм шьуашэр, къашьор, мэкъамэхэр якласэх. Ащ еклякыкхэм илэ-ри адыгэ шэн-хабзэм тетэу зэрэбгъэ-цэклен фаер альэгъунэу ары тызыфаер. Джащ фэдэу тыди шылэ тиныбжыкыкхэр зэрэшлэнхэмкы, ныбджэгъуныгъэ азыфа-гу илынымкыкхэм мэхъанэшхо илэу сэлъытэ.

**Мэщфэшлэ Нэдждэт — Дунэе Адыгэ
Хасэм итхьаматэ иупчлэжыгъу, Хэгъэгугу
джэгушхом и Хасэ итхьаматэагъ:**

— Адыгэм ушъхьагъуэкыкхэм ешлы джэ-гур. Ащ кыкылырэр — джэгум тыхабзэ илэныкыкхэм пстэури епхыгъ: цыфхэр зэрэзэхэтыштхэр, узэрэзэдэзеклоштыр, бзылфыгъэмрэ хьулыфыгъэмрэ язэфы-щытыкы, укызырзэдэзэштыр... «Хабзэ» зыпкыкхэм, ащ хэхъэрэ пстэури джэгум хэлпхъан олъэкыш, ар ныбжыкыкхэм альыдгъэлэсын фае.

Рэмэзанрэ Нэдждэтрэ адырегъаштэ **Къэрэщэе-Черкес Республикэм и Ады-
гэ Хасэ итхьаматэу, Дунэе Адыгэ Хасэм
итхьаматэ игуадзэу Аслъаныкыкхэм Алы.** Ныбжыкыкхэм купышхо, нэбгырэ 40 игъусэу ар Адыгеим къэкыуагъ. Адыгэхэм ямыза-къоу, абазэхэри акыгъуыгъэх.

— Мыщ фэдэ зэхэхэ-зэкыкыкхэм ныбжыкыкхэмкы мэхъанэшхо ил. Ащ иамалкыкхэм нэлуасэ зэфэхьух, ныбджэгъу-

А. Балабасъ

шьуаби джэгум кышашыгъэх. Ткъош абхъазхэм якъашыу ханагъэп. Сыдэуштэу ныбжыкыкхэр пчэгум кыттехьэхэра, текыжыкхэра, кылэм пшашьэр сыдэу-штэу кытырищэра, къашьор сыд фэдэу кышашыгъа — мыхэмкыкхэм ыкли нэмыкы-бэхэмкыкхэм къэшъуакохэм ялэпэлэсэнныгъэ осэш купыр лыплъагъ. Ащ фэдизым уахэдэныр кыныгъэми, сыхъатипл къэ-шъоным ыуж зэфэхьысыжхэр шъхэ-ихыгъэ кышашыгъэх, кылэ ыкли пшашьэ къэшъуакохэр кыыхахыгъэх, Пшашьэ гъэшлэуагъэр агъэнэфагъ.

Апэрэ чыплэр афагъэшъошагъ Мыекыуапэ шыщ Бахъуко Амиррэ Къэрэщэе-Щэрджэсым кыкыкхэм Аде-лина Мисяковамрэ. Ятлонэрэ хьугъэх Къэбэртэе-Бэлыкарым шыщ Быв Ирэнэрэ шапсыгъэ кылауэ Кобж Рус-лъанрэ. Кылэ къэшъуакохэмкы я 3-рэ чыплэр ыхыгъ Сирием кыкыкхыгъэу Налшык шыпсэурэ Чэсэбий Мухъамэд. Пшашьэхэмкы ащ игъус Мыекыуапэ шыщ Быштэкыкхэм Алинэ.

Шухъафтын шъхалэр — «Пшашьэ гъэшлэуагъ» зыфилорэ цлэ лъапэр кы-лэжыгъ Мыекыуапэ шыщ Сыху Ланэ. Адыгэ хабзэм тетэу пшашьэ палор ащ шалыгъ, дэжыкыкхэм быракъри фагъэ-шъошагъ.

**Сыху Лана — Хэгъэгугу джэгу-
шхом и «Пшашьэ гъэшлэуагъ».**

— Шыпкыкхэр пюштмэ, сыкыкы-хакхынэу сшлагъэп. Лъэшэу сигуапэ хьугъэ. Адыгэ къашьом спсэ хэлъ, сиклэсэ дэд. Сыкыкыкхэм ыкли сыкыкы-шъошт.

**Хэгъэгугу джэгушхор
адыгэм сыдыгъуа зызэ-
хищэщтыгъэр?**

Хэгъэгугу е, нэмыкыкхэм кыплон хьумэ, Хэгъэшхо джэгур адыгэ лъэпкыкхэм ижы-рэ джэгу кызырэклом нахы нахы игъэ-кытыгъэу ашыштыгъ, тыдэ шылэ адыги рагъэблагъэщтыгъ.

**Унэрэкыкхэм Рай — филологии шлэны-
гъэхэмкы доктор, профессор:**

— «Хэгъэшхо джэгу» ыломэ, ыцлэ

кыуеоло кыкылырэр. Шьольырым ис ады-гэр зэкыкхэм зэфашьэсыты, джэгушхо ашы-щтыгъ. Мэфиш, тхьамафэ иплалэу ар зэхэтыштыгъ. Сыд зыфэгъэхьыгъагъэхэр ащ фэдэ джэгушхор? Ар зэфашьыгъаф: цыф цлэрыло горэм пае, ар агъэшлонэу зэхашьэщтыгъ е кыуышлы зыфэхьыгъэ хьугъэ-шлагъэ горэ джэгушхо хагъэунафкы-щтыгъ. Чылэ горэм лэжыкыкхэм гъэбэжыу лухыжыкыкхэм, ари ушъхьагъу хьун ыплэкыштыгъ. Бжэдыгъум, Шапсыгъэм ыкли адырэ шьольырым ячылагъохэм кыарыкыкхэм хэлажыштыгъэх. Къэ-барэу шылэхэм кыахэлыдыкыкхэм Хьатраммэ я Пакъэ ордэ зыфаусым Хэгъэшхо джэ-гу зэрэфашыгъагъэр. Пшашьэ цлэрылоу шытыгъ ар. Зэрэдахэм имызакъоу, хэхъэкыкхэм-хэлыкыкхэр ышлэу, гуцылэным тегъэпсыхыгъэу, лъэшэу, бэлажыкыкхэм къашьоу, бэ физэблэкыкхэм. Джэгушхо ар агъашло ашлоигъоу фашлэмэ хьуштым егупшысэхэзэ, ордэ фаусымэ нахышлоу альытагъ. Пакъэм ордэ зэрэфызэхалы-хьагъэр, джэгушхо кызырэфаклохэрэр кызыфалопшым, ичылэ дэс нахыжыкхэм кыбарыр анигъэсыгъ ыкли хьакыкхэм зэрэкъуаджэу апэгъокыкхэм, Хэгъэшхо джэгушхо ашыгъ. Пчэгум пшашьэр кыраши, джэгушхо кызырэфаклохэрэр ордэ кылауагъ. Ащ дэжыкыкхэм унашхо ашыгъ нысэхэ джэгу зыхьукыкхэм а ордэ-дымкыкхэм нысэр кырашынэу, Хэгъэшхо джэгу зыхьукыкхэм, ащкыкхэм кыагъэшхонхэу, хьарыр заушкыкхэм, удж ордэдышхо илэш, удж кыдыдешлэнхэу. Къэбарым джары кызыритырэ.

Джэгокло фестиваль

Хэгъэгугу джэгушхом кыдыхалытагъэу Джэгокло фестиваль реклоуыгъ. Мыгъэ ар ятлонэрэу зэхашагъ. Апэрэр гъэрэкло Улапэ шыкыуагъ. Джы мы илэсым хэмы-ушъхьафкыкхэм, Хэгъэшхо джэгушхо дыхэтэу ар кыуагъ. Пстэумкыкхэм хьатыекло нэбгыриплл ащ хэлэжыгъ. Ахэр рес-публикэм ирайониплымэ кыарыкыкхэм Мэрэм Аскэрбий, Хьоклон Зураб, Къэр-дэн Адам ыкли Аббэсэ Долэт. Ахэр чэзыу- чэзыуоу зэхэжыкхэм Хэгъэгугу джэгур зэрэагъ, цыфхэр агъэчэфы-

— Хьатыякыкхэр — хэти икы, тыдэ кыуа-гъэми, яеу кыкыкхыкыкхэм. Ар — сэрэ. Етлани, тыдэ сыкыуагъэми, ащыщ зысэхы, хьакыкхэм сыхьурэп. Мы фестивалыр игъо дэдэу зэхашэ. Нэлуасэ тызэрэзэфышлы-рэм, тызэрэзэхышхэрэм имызакъоу, анахьэу тыналэ зытетыдзэн фаер кы-тегъэлэгъу: къэшъуакохэмкы, джэгум еплэынэу кыкыкхэмкы, тэркы. Тэ джэгум идэхэагъэ кыдгъэлэгъон фае.

Джэгокло фестивалым иклящакыкхэм АР-м культурэмкыкхэм и Министерствэ Адыгеим Лъэпкы культурэмкыкхэм и Гупчэрэ. Ащ «Джэгушхо» зыкыкхэмкыкхэм ащ ин-ститут хэхъэрэ сэнэхьатхэм зарагъэ-жыкыкхэм ары. Хьатыякыкхэр ахэм ащыщ.

**Ацумыжэ Лана — АР-м культурэм-
кыкхэм и Министерствэ илофышл:**

— Хьатыякыкхэр джэгушхо ыгупч. Ащ хьа-рыр зэрэригъэкыкхэмкыкхэм мэхъанэшхо ил. Сэмэркыкхэм фэдэзэ, а уахэтэм хэбзэ теубытагъэу исэнэхьат кыдыхалытагъэр ымыукоу джэгур зэрэщэ, цыфхэр егъэ-чэфык. Арыш, фестивалымкыкхэм ижырэ лъэпкы хэбзэ дахэм зетэгъэужыкыкхэм.

Фестивалым зэнэкыкхэмкыкхэм хэлэп. Хэгъэгугу джэгушхом кыкыкхэм хьатыекло нэбгыриплл хьарыр зысэхьатхэм АР-м культурэмкыкхэм иминистрэу Аульэ Юрэ шытху тхылыжыкхэм шухъафтынхэмрэ афигъэшъошагъэх. Джащ фэдэу лэпэлэсэ-хэм якъэгъэлэгъонэу джэгушхо кыдыхэ-лэпэгъагъэу хэлэжыкыкхэм ацлэхэр кырауагъэх, дипломхэр аратыгъэх. Ахэм ахэтыгъэх Тыркуем кыкыкхэм адыгэ бзылфыгъэ лэпэлэсэхэу Тхьац Шенесер, Кучба Эсен ыкли Мамхыгъэ Салиха.

Адыгэм идунайкыкхэм хьугъэ-шлэгъэ ин хьугъэ Хэгъэгугу джэгушхор, зэрэагъэу, удж хьурайкыкхэм зэфашыкыкхэм. Хьарым хэлэжыкыкхэм зэкыкхэм пстэури зэфэзыщэрэ къашьом кызыдэтехьагъэх. Хэгъэшхо джэгушхо шыадыгъэу Пшашьэ гъэшлэуа-гъэр пчэгум кытырашагъ Дунэе Адыгэ Хасэм итхьаматэ иупчлэжыгъоу, Хэгъэ-гу джэгушхом и Хасэ итхьаматэагъэу Мэщфэшлэ Нэдждэтрэ хьатыякыкхэм Аббэ-сэ Долэтрэ.

АНЦОКЪО Ирин.

Анцокъо Ирин

ныгъэр азыфагу илэ мэхъу. Арыш, тызэлукыкхэмкыкхэм мыщ фэдэ ушъхьагъу дахэхэр нахыбэу тыщыкыкхэм, лэужы-кыкхэм нахы чанэу тэдэлэжыкхэм фае, шэн-хабзэхэр, лъэпкыкхэм уасэ зыфилы-рэ зэхэтыкыкхэм фэдгъэнэлэсэнхэ, анэдгъэ-сын фае, — **elo ащ.**

Адыгэ джэгу хабзэм тетэу пшашьэ ыкли кылэ къэшъуакохэм ячыплэхэр аубытыгъэх, нахыжыкхэм апае тлысы-плэхэр агъэпсыгъагъэх. «Зыгъэлъат», «Ислъамый», «Хьакылаш», нэмыкыкхэм

Шъуашэм ифэшъошэ къэгъэлъэгъон

«Дахэм дахэ ипэгъок!» ало адыгэхэм. Сьд фэдэ пкыгъо тинахьыжхэм ашымы, ар дэхагъэм инэпэеплъэу зэрэщытыгъэр къыушыхьатыгъ Адыгеим и Мафэ ихэгъэунэфыкын къыдхэлъытагъэу «Черкесский стиль» зыфилорэ къэгъэлъэгъонэу Шхьэгъуащэ инэпкъ шыкълуагъэм. Лэпэщысэшынм пылхэ Хьамырзэ Саидэ, Гумэ Ларисэ, Мыгу Рузанэ ыкй Джарымэкъо Зурет ялэшагъэхэр юфтхьабзэм къыщагъэлъэгъуагъэх.

Адыгэ Республикэм культурэмкйэ и Министерствэ, лъэпкъ культурэмкйэ и Гупчэ, Лэпэласэхэм ыкй лъэпкъ Лэпэщысэшынм пылхэм я Ассоциация, «Территория развития «Сфера роста» зыфилорэ, модельнэ еджаплэу «Лакшери ЭС ТЭ» юфтхьабзэм клэщакло фэхьугъэх.

Адыгэ дышъэидэм изетегъэуцожьын, изэгъэшлэн ыкй игъэфедэн мэхъанэшхо зилэ лъэпкъ юфыгъу. Лъэпкъ лэшагъэхэр зыщагъэфедэгъэу шыуашэхэр зэщымыщэу, непэрэ мафэм диштэу гъэпсыгъэх. Къэгъэлъэгъоныр ныбжьыкълэхэм шухьафтын шыпкъэ афэхьугъ. Нэбгырэ пэпчэ ежыгу пэблэгъэу шыуашэр къыхихыгъ.

Модельерхэм адыгэ лъэпкъ шыуашэм инэшанэхэр амыгъэклодэу, джырэ уахтэм диштэу шъошэ дахэхэр ашых. Ахэр хэдыкыгъэхэмкйэ, тхыпхэхэмкйэ гъэ-

клэрэклагъэх. Шыуашэхэм лъэпкъ культурэм ибаиныгъэу къыралотыкы.

Ижыкълэ адыгэ шылакълэм диштэу шыуашэри щытыгъ, лые зи хэмылэу, шъохэр зэдиштэхэу саери, цыери агъэпсыщыгъ. Бзылфыгъэу Лэпэласэхэм ялофшагъэхэр гупшысэ гъэнэфагъэу ялэу гъэпсыгъэх, непэрэ шылакълэм дештэх, псынклэх, пкыгъо дахэхэр ахэлъых.

Модэм инэшанэхэм тэ анахьэу къахэтхырэ шъор, щыгъыным ишыкълэ. Аужырэ уахтэм къытхэхьыгъэу щыгъын быхьур, клакоуи шы, гъончэдэжуи шы, ащ щыщ. Шъошакълэхэм «черкесскэ стиль» къабэкълэу хьугъэ.

— Непэрэ юфтхьабзэр адыгэ шыуашэм, дышъэидэм якъэухьумэн зегъэушъомбгъугъэным фэгъэхьыгъ. Лъэпкъ культурэр, тарихьыр тымыгъэклодхэу, джырэ лъэхъаным щылэ модэм де-

дгъаштэу шыуашэхэр дгъэпсыным тыпыл. Уахтэу тызхэтым къэгъэлъэгъоу ныбжьыкълэм стилизованнэ шыуашэхэр зэралогъэшлэгъоныр. Тинахьыжхэм къытфагъэнэгъэ клэныр, лъэпкъ культурэр

дгъэклоды хьуштэп, ар къытклэхьыгъэрэ лэужхэм ядгъэшлэн фае, — **къылуагъ Гумэ Ларисэ.**

Къэгъэлъэгъоным хэхьыгъэу шыуашэ, сурэт пэпчэ адыгэ шэн-хабзэр къыралотыкълэ, гупшысэ ин ахэлъэу гъэпсыгъэх.

— Ижырэ лъэпкъ шыуашэр умыгъэклодэу джырэ лъэхъаным дегъэштэныр лэшлэхп. Ассоциацием хэт Лэпэласэхэм екълэпкълэхэм талъэхьу, ныбжьыкълэхэм агъэфедэн альэкълэу лъэпкъ пкыгъо цыкълухэм нэлъасэ афэтшыгъэх. Лъэхъэнэ зэфэшхьафхэм агъэфедэщыгъэу

пкыгъоухэр щыгъын пстэуми адегъэштэгъуай. Непэ нысэ джанэхэр, цыехэр къэгъэлъэгъуагъ ыкй мафэ къэс бгъэфедэн пльэкълэу пкыгъоухэу лэпмэкьыр, жьыфыр, бгырыпхыр, гъэдэхалэхэр, шхьэрыхьоныр, — **къытфилотагъ Мыгу Рузанэ.**

— Адыгэхэм якультурэ, яшэн-хабзэхэр къытклэхьыгъэрэ лэужхэм ягъэшлэгъэнымкълэ непэрэ юфтхьабзэм ишлогъэшхо къэкълэу. Лъэпкъыцлэр зыгъэлъэу шыуашэр ныбжьыкълэхэм ядгъэшлэныр типшээр, — **къылуагъ Джарымэкъо Зурет.**

— Шыуашэм мэхъанэшхо ил: цыфхэм уахэщэ, нэмыкълэ лъэпкъхэм уакъыхегъэщы, уикультурэ идэхагъэ, ибаиныгъэу цыф лъэпкъхэм къафызэлъухы. Адыгэ

шыуашэм идэхагъэу бэмэ зэлъашагъ, зыщалагъ, къытхэс лъэпкъхэм тишъуашэ изстетическэу шыуагъэу зэрагъэшлэгъ. Адыгэ лъэпкъ шыуашэм инэшанэхэр мыкълэу, джырэ уахтэм диштэхэу «Черкесскэ стиль» къабэкълэу тэшлэх, — **къылуагъ Хьамырзэ Саидэ.**

Юфтхьабзэр зерицагъ АР-м изаслууженнэ журналистэу Биданэкъо Замирэ.

Лъэпкъ шыуашэм юф дэзышлэхэрэм япчъагъэу зэрэхьорэм лъэшэу тегъэгушлэ. Адыгэ шыуашэр лъэпкъым ибаиныгъ.

Бысымгуащэм фэгъэхьыгъэ фестиваль

«Бысымгуащ» зыфилорэ фестивалыр АР-м и Лъэпкъ музей шыкълуагъ. Юфтхьабзэм общественнэ организациеу «Адыгэ Республикэм ибзылфыгъэхэм я Союз», Мыеклопэ къэралыгъо гуманитарнэ-техническэ колледжым гурыт профессиональнэ гъэсэныгъэу кластерэу «Адыгэ Республикэм зеклономкълэ ыкй ащ епхыгъэу фэло-фашлэхэмкйэ игъэсэныгъэу Гупчэ» клэщакло фэхьугъэх. Ар еджаплэм ригъэкълэу федеральнэ проектэу «Профессионалитет» зыфилорэм къыдхэлъытагъ.

Адыгеим щеджэрэ еджаплэхэр, гурыт сэнэхьат зэзыгъэгъотырэ студентхэр,

общественнэ организациеу «Шыу Хасэр», шъолъырым щылэжэрэ предприятиехэу гъомылапхэхэр къыдэгъэкълэхэр, лъэпкъ шакълэхэр зыгъэлажэхэр, зеклохэр ыкй нэмыкълэхэр зэхэхьэм хэлъэжыгъэх.

Гъэсэныгъэу кластерэу «Адыгэ Республикэм зеклономкълэ ыкй ащ епхыгъэу фэло-фашлэхэмкйэ игъэсэныгъэу Гупчэ» юфтхьабзэр гъэшлэгъонэу ыгъэпсыгъ. Тызхэт лъэхъаным адыгагъэм клуачлэу илэр ныбжьыкълэм чамынэу, шылэныгъэм щыпхырашыным къыфэщэгъэнхэр мурад шъхьалэу зэхэщаклохэм зыфагъэуцужыгъ.

Зэхэхэр къызылэхьыгъ Адыгэ Республикэм ибзылфыгъэхэм я Союз ыцлэкълэ фестивалым изэхэщаклоу Тенсэе Заремэ.

— АР-м и Лышхьэу Къумпыл Мурат къыгъэуцугъэгъэу пшэрылхэм такыпкъырыкълэу, ныбжьыкълэхэм тыбзэ, тыхабзэхэр, тикультурэу ядгъэшлэным еджаплэхэм тыдэлажэу. Лъэшэу сигуапэу мыщ фэдэ фестиваль проектым къыпкъырыкълэу зэрэтшырэр, сыда плэм адыгэ лъэпкъым ишэн-хабзэхэм нахь зыкълэтыжыгъ. Мы фестивалым унашъоу илэр ныбжьыкълэхэр культурэм нахь пылхьыгъ, адыгэ бзылфыгъэм идэхагъэрэ ихэбзэу зехьакълэрэ джырэ адыгэ бысымгуащэм хымынэныр ары, — **къылуагъ Тенсэе Заремэ.**

Фестивалым икызылэхьыгъ лъэпкъ творческэ купхэр хэлэжыгъэх.

Юфтхьабзэм иапэрэу лэхь адыгэ шэн-хабзэу хьакълэпэгъокълэным идесэхэр «Хьакълэшым» къыщагъэлъэгъуагъэх, къэкълэпэгъэу ныбжьыкълэхэри ащ хагъэлэжыгъэх. Адыгэхэм егъашлэм хьакълэрэ ахьсагъ, агъэлъапэщыгъ. Хьакълэм къэшлэкълэу хабзэм фэгъэхьыгъэу сценкэхэр къашыгъэх, хэбзэу гъэнэфагъэу хьакълэпэгъокълэным пылхьэр зэхэщыгъ.

Юфтхьабзэм иятлонэрэу лэхь «Адыгэ шыныр» зыфилорэу зэнэкъокъу-къэгъэлъэгъоныр щырекълэу.

Адыгэ шыным ишлуагъэу къэшлэным пачэ адыгэу ланэм, адыгэу шхакълэм ихабзэхэр пшлэнхэр ишыкълэу. Илэс минкълэу зэкълэбэжымэ, ышлэгъагъэм цыфыгур

еплъыжы. Гъомылапхьэу лъэпкъым ылхэхьагъэм лъэпкъи, хабзи, ыбзи къэгъэнэжыгъ.

— Лъэпкъэу тызщыщым уасэу фэтшынымкълэ, тыбзэ, тыхабзэхэм ягугъуу тшынымкълэ, ныбжьыкълэхэм зэхьадгъэхьынымкълэу мыщ фэдэу юфтхьабзэхэр амалышлэх. Гушылэм пачэ, бысымгуащэр хьакълэм зэрэпэгъокълэрэм, гъомылапхьэу апыгъохьэрэм нахь мэхъанэу еттыгъ. Чэтыр зэрэпэгъырыпхьыгъым, хьакълэм тефэрэу пкъым пылхь унашъохэр зэхэхьэм шызэхэтфыгъэх, — **къылотыгъ Гупчэм илофшлэу Нэгъой Фатимэ.**

Лъэпкъ Лэпэщысэшынм икыгъэлъэгъон фестивалым щызэхэщакълэу: лъэпкъ шыуашэхэр, нысхьапэхэр, музыкальнэу лэмэ-псымэхэр, лэкъоу тамыгъэхэр, бгырыпхь дахэхэр, плуаблэхэр ыкй нэмыкълэхэр ащ хэлъыгъэх.

Гуфэбагъэу хэлъэу, лъэныкълэу пстэоу хэлэжэхэрэмкйэу гъэшлэгъонэу зэхэхьэр клуагъэу.

Теклоныгъэу зэнэкъокъум къыщыдэзыхыгъэу бысымгощэу ныбжьыкълэхэм дипломхэмрэу рэзэныгъэу тхылхэмрэу афагъэшъошагъ. Анахь бысымгощэу дэгъоу хыхыгъу Мыеклопэу къэралыгъоу гуманитарнэ-техническэу колледжым истудентэу Хьапэклэу Раситэ.

«Пчэгъу хьурай» зыфилорэу джэгумкълэу юфтхьабзэрэу зэфашыжыгъ.

Нэклубгор зыгъэхьызырыгъэр лэпшъыкълэу Фатим.

Сурэтхэр авторым иех.

Шыгачьэр

Гъэшлэгъонэу реклокыгъ

Адыгэ Республикэм ия 33-рэ илэс ихэгъунэфыкын кыдыхэлътэгъэ шыгачьэр спорт мэфэкI шхьалэ хугъэ. Iофтхьабзэм клэщакIо фэхьугъэх Адыгеим физическэ культурэмкIэ ыкIи спортымкIэ и Комитетрэ АР-м шыхэм яхьункIэ и Ассоциациерэ.

А. Гусев

Кызылэпчъэнхэр гъэшлэгъонэу, узылэпачъу реклокыгъэх. Анахь къахэщыгъэр Мырзабек Каппу-

шевыр ары. Шы зэфэшхьафхэм атесэу ащ гъогъуиплэ теклоныгъэр кыдыхыгъ. АР-м и Къэра-

лыгъо Совет – Хасэм, Адыгеим иминистрэхэм я Кабинет, Кубэщыч зэшхэм яшлухафтынхэр

кыфагъэшшоагъэх. Джащ фэдэу шэу Славтер тесэу Адыгеим и Лышхьэ ишлухафтынэу сомэ миллион хуэрэр кыдыхыгъ, чемпион и Кубок кыыхыгъ. Шыр зьер Кубэщыч Анзор, тренерыр Пшыжэ Артур. Ятлонэрэ чыплэр Шыгууэ Айдэмыр кыфагъэшшоагъ, Пшыжэ Султан ящэнэрэ хугъэ.

Адыгэ Республикэм шыхэм яхьункIэ и Ассоциацие ишлухафтын кыдэзыхыгъэр Пшыжэ Султан зытесыгъэ шэу Бармалей. «Краса Адыгеи» зыфилорэ шлухафтыныр Мирбек Мамуровым кыыхыгъ.

Шыгачьэм имызакъоу, нэмыкI культурнэ Iофтхьабзэхэри мы мафэм рагъэкIокыгъэх, республикэм иартистхэм ыкIи итворческэ купхэм концерт къатыгъ. Ермэлыкхэм Iоф ашлагъ, клэлэ-цыкIлхэр зыщыджэгунхэ альэ-кышт чыплэхэм цыфыбэ къа-олагъ.

Зэхэзышагъэр ыкIи кыдэзыгъэкIырэр:
АР-м лъэпкIэ IофхэмкIэ, IэклIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилгъэпкIэ-гъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаIхырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхьухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлгъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхьэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэлары-шлалI, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр
4503
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1695

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэу уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шхьалэр
МэщIэкъо Саид

Редактор шхьалэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшгъэдэкIыжъ зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкIо А. З.

Футбол

«Кавказ Адэмыер» анахь лъэш

ФутболымкIэ мы илэсым зэхэщэгъэ зэнэкьокьухэм тIогъогъо теклоныгъэр къащыдыхыгъ Красногвардейскэ районим икомандэу «Кавказ Адэмыем».

Мыщ ифутболистхэм Адыгеим ичемпионат апэрэ чыплэр къыщыдахыгъ. Джащ фэдэу АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Кубок мы мафэхэм къафагъэшшоагъ. Финал ешлэгъум щызэлукIагъэх «Кавказ Адэмыемрэ» Адыгэкьалэ къэзыгъэлъэгъорэ «Асбиррэ».

«Кавказ Адэмый» — «Асбир» — 1:1 (0:0). ПенальтикIэ — 4:3.
Къэлапчъэм Iэгуаор дэзыдзэгъэхэр: Артем Мельникрэ Дмитрий Межерецкэмрэ.

«Кавказ Адэмыем» щешIагъэх: Игорь Голубовыр, Пшыхъожь Ис-

лъам, Псэунэ Тимур, Никита Шустовыр, Делэкъо Мурат, Руслан Таклиевыр, Джыгунэ Арсен, ПшытIыкI Аслъан, Денис Мельник, Артем Мельник, Ислъам Тхалиццоковыр, Едыдж Тамирлан, ШыцIэ Мэхьуд, МэщIэкъо Марат, МыкIо Абрек, МыкIо Мурат, Денис Павловыр, ЖакIэмыкIо Нарт, Виталий Квитченкэр.

Тренерыр: Тимур Ашкановыр.
«Асбирым» хэтыгъэх:

Максим Васильевыр, Вячеслав Ильинскэр, Сергей Гореловыр, Нэхэе Бислъан, ХьаткIо Аслъан, Уджыхъу Рэмэзан, Сыджыхъу Налбий, Устэкъо Азмэт, Дмитрий Межерецкэр, Сабаун Абдулрахман, Хьатит Алий, Еутых Щамил, ХьакIэгъогъу Мурат, Мыгу Азмат, Еутых Азмат, Шэртэнэ Бислъан.

Тренерыр: ХьадпэишIо Аслъан.
ЗэлукIэгъум иохьтэ шхьалэ

1:1-у аухыгъ. Ятлонэрэ таймым командэхэм гъогъу зырызэ къэлапчъэм Iэгуаор дадзагъ. Регламентым къызэригъэнафэу, пчъагъэр зэфэдизэу ешлэгъур заухыкIэ, футболистхэм пенальти къапыщылъ. «Кавказ Адэмыем» хэтхэм ар тIэкIу нахьышIоу агъэцкIагъ ыкIи 4:3-у теклоныгъэр къыдахыгъ.

Финал ешлэгъум хэлэжъагъэхэм къалэжыгъэ тынхэр ыкIи шлухафтынхэр аратыжыгъэх АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэмрэ Адыгеим и Парламент идепутатэу, Урысыем и Лыхьужъэу Цэй Эдуардрэ. Илэс пчъагъэ хугъэу зэхэщэрэ зэнэкьокьум и Кубок апэрэу Красногвардейскэ районим кыыхыгъ.